

voorzitter

(De aanwezigen nemen enkele ogenblikken stilte in acht.)

Aan de orde is de behandeling van:
- **het wetsvoorstel Bepalingen in verband met het uitvoeren van baggerspecie voor de verruiming en het onderhoud van de vaarweg in de Westerschelde door het Vlaams Gewest (Vergunningwet Westerschelde) (25187).**

Dit wetsvoorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: De aanwezige leden van de fracties van GroenLinks, de SGP, het GPV en de RPF en het lid Bierman wordt conform artikel 121 van het Reglement van orde aantekening verleend, dat zij geacht willen worden zich niet met het wetsvoorstel te hebben kunnen verenigen.

Aan de orde is de behandeling van de wetsvoorstellen:

- **Regels inzake de verstreking van subsidies door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (Kaderwet SZW-subsidies) (25241);**
- **Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (levering van bouw kavels) (23638);**
- **Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 (levering van bouw kavels en van gebouwen) (24703).**

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Gemeentelijke herindeling in de provincie Drenthe (25046).**

De beraadslaging wordt geopend.

□

De heer **Boorsma** (CDA): Mijnheer de voorzitter! Drenthe heeft lang een bijzondere positie ingenomen. Ik doel daarmee natuurlijk vooral op de tijd van het ontstaan van onze republiek. Ook in het heden heeft Drenthe een bijzondere plaats in onze aandacht.

Het is een prachtige provincie waar het goed wonen en werken is, gekenmerkt door landelijke gebieden met verder kleinschalige kernen en enkele economisch krachtige groeigemeenten. Maar niet alles is koek en ei. Er zijn duidelijk problemen geconstateerd door de commissie-Schampers, de provincie zelf en de regering. Ik kom daar straks op terug. Namens de CDA-fractie zal ik vooral ingaan op de herverdelingsvoorstellen welke zijn gedaan. Ik maak eerst een enkele opmerking over twee zaken welke eerder bij de schriftelijke voorbereiding en mondelinge behandeling in de Tweede Kamer aan de orde zijn gesteld.

Dat betreft in de eerste plaats de behandeling van enkele grensproblemen, met name aan de grens met Groningen. Het valt op dat daar de problemen vooral worden signaleerd en niet aan de grens met Friesland. Is dat toeval? Wat ons betreft is de regering daarmee bevredigend omgegaan, zoals wij in de schriftelijke voorbereiding hebben laten weten. Kan de staatssecretaris nog nieuwe mededelingen doen over deze materie?

In de tweede plaats zijn wij niet ingegaan op het plan van de Tweede Kamer om een eventuele samenvoeging van Drenthe en Groningen te bestuderen. Waarom of waartoe zou dat wenselijk zijn? Is de enige drijfveer het uiterst zachte argument dat in Europa de regio's in Nederland te klein zijn? Waarom heeft men niet gevraagd om een samenvoeging van Drenthe met Friesland, waar vanuit de historie ook wat voor te zeggen valt, of voor een samenvoeging van Overijssel met Drenthe? Begrijp mij goed, wij bepleiten dat niet. Laat Drenthe de zelfstandige provincie blijven welke het al lang is. De drie noordelijke provincies vinden elkaar wel als zij samen sterker kunnen staan ten opzichte van de Nederlandse regering of ten opzichte van een Duitse buur of Europa.

Ik kom bij de herindeling. Eerst moet het hoge woord er maar uit. Naar onze maatschappelijke voorkeur gaat het voorstel te ver. Het CDA bepleit bepaald niet dat gemeenten klein moeten zijn of blijven. Er is op de landkaart ruimte voor grote plaatsen als Amsterdam of Arnhem, maar ook voor kleine plaatsen als Bergen of Borger. Plaatsen hoeven niet zo nodig zo groot te zijn dat er fulltime wethouders kunnen worden

aangesteld. De behoefte daaraan wordt immers onder andere bepaald door de ontwikkeling in de plaats zelf en door de taken welke worden gesteld vanuit de bestuurlijke of economische sfeer. Het CDA kiest niet voor grootschaligheid en ook niet voor kleinschaligheid, maar voor de menselijke maat. Natuurlijk is dat begrip niet precies te operationaliseren, maar die operationalisatie kan vanuit het negatieve. Als een bestuurder een bestaande gemeente wil opheffen, rust – in dit geval – op haar de bewijslast. Maak maar aannemelijk dat verandering nodig is. Dat kan worden beredeneerd vanuit argumenten die de gemeente zelf raken of een buurgemeente. De voorgestelde herindeling gaat te ver. Een reductie van 33 naar 12 is wel erg drastisch. Dat er in deze provincie, met haar uitgestrekte plattelandsgebieden, plaatsen worden gecreëerd als Coevorden, met bijna 35.000 inwoners, 300 kilometer oppervlak en 21 woonkernen, dát gaat ons te ver. Dat er een amendement van CDA en VVD voor nodig was om de gemeente De Wolden te vestigen, die dan toch nog ruim 23.000 inwoners heeft met 227 vierkante kilometer grond en 16 woonkernen, bewijst hoezeer het denken is gericht op grootschaligheid. Voor de CDA-fractie hoefden Borger en Odoorn niet samen te gaan. Per stuk lijken ze sterk genoeg. Ook hoefden Beilen en Smilde niet samen te gaan.

Vanuit andere beleidsterreinen komen de reacties op dat grootschalige denken. Het voortgezette onderwijs geeft wellicht de meest schrijnende voorbeelden van de negatieve gevolgen van schaalvergroting. Die voorbeelden laten zien hoe scholieren en leraren vervreemden van hun organisatie. Die menselijke maat legt dus de bewijslast bij de bestuurder die het anders wil. Dat is dan ook steeds onze lijn geweest. Maak maar duidelijk dat er knelpunten zijn en dat die knelpunten worden opgelost door de voorstellen.

De argumenten welke zijn aangedragen, zijn in onze ogen veelal zwak. Bij de behandeling van de herindeling van Noord-Brabant hebben wij nogal scherp de argumentatie aangevallen. Dat zou ik weer kunnen doen, maar de meerwaarde daarvan is beperkt en er is nog een andere reden om dat niet te doen, waarop ik straks terugkom.